

רעיתון

עלון קהילת רעים
מודיעין - מכבים - רעות
והסביבה

גיליון מס' 4

א' תמוז התשפ"א
11 יוני 2021

קהילת רעים
קהילה חילונית במכבים רעות

יעוד קהילת רעים

קהילת רעים הינה קהילת חיים
גיאוגרפית, יהודית, חילונית
והומניסטית.

יעוד הקהילה לחזק את תחושת
השייכות ולהיות בית המאפשר
מרחב ובמה לפעילויות חברתיות
וקהילתיות, המקנות ערך
ומשמעות לחברותיה וחבריה,
תוך מחויבות לערכים חילוניים
דמוקרטיים ברוח התרבות היהודית
ישראלית.

חודש תמוז

(חודש 'תמוז' בלוח השנה הבבלי, על שם אל הצמחייה, הפריין והמזון שהיה יורד שאולה בתחילת חודש תמוז)

צום י"ז בתמוז:

במקרא מתייחסים אליו כאל החודש הרביעי. שם חודש תמוז נזכר לראשונה במשנה במסכת תענית, שם נאמר: "בשבעה עשר בתמוז נשתברו הלוחות, ובטל התמיד, והבקעה העיר, ושרף אפוסטמוס את התורה, והעמיד צלם בהיכל..."

- נשתברו הלוחות: על פי המסורת, משה רבנו קיבל את הלוחות הברית בז' בסיון. לאחר ששהה על הר סיני ארבעים יום ירד מן ההר ושבר את הלוחות (בראיתו את עגל הזהב) בדיוק בי"ז בתמוז.
- בטל התמיד: בזמן המצור לא נמצאו כבשים לקורבן ומשום כך בטל ביום זה קורבן התמיד. גרסה אחרת טוענת שבשל המצור לא יכלו הכוהנים להתפנות להקרבת קורבנות ומשום כך בטל הקורבן.
- הבקעה העיר - על פי המסורת ביום זה הבקיעו הבבלים את שערי העיר ירושלים בימי חורבן בית ראשון ומשום כך מתחילים שלושת שבועות האבל עד לט' באב, בו על פי המסורת, נחרב בית המקדש.
- שרף אפוסטמוס את התורה – לא ידוע מיהו אותו אפוסטמוס. ייתכן שהכוונה לאנטיוכוס אפיפנס החמישי, מימי החשמונאים, כפי שמסופר בספר החשמונאים, אלא שהשם אפיפנס השתבש לאפוסטמוס. ייתכן שמדובר באירוע מתקופת שלטון הרומאים, לפני המרד הגדול.
- והעמיד צלם בהיכל – גם אירוע זה לא ברור. ייתכן שהכוונה היא לפסל זיאוס שהועמד בבית המקדש בימי החשמונאים, ייתכן שמדובר בפסל יופיטר במימי אדריאנוס הרומאי וייתכן שהכוונה, כפי שנכתב בתלמוד הירושלמי, לפסל האשרה שהכניס מנשה מלך יהודה לבית המקדש (מלכים ב', כ"א, 7).

אמצע תמוז

האסוציאציה הראשונה שעולה בראשי לשמע חודש תמוז הוא שירה של נעמי שמר "אמצע התמוז". שמר נולדה בי"ז בתמוז תר"ץ ונפטרה בז' בתמוז תשס"ד. חברתה של נעמי שמר, זאבה זבידוב (בתו הבכורה של אב"א אחימאיר), סיפרה שנעמי שמר עצמה הוטרדה מכך שנולדה בי"ז בתמוז משום השילוב של השמחה האישית שלה ביום אבל לאומי. את השיר 'אמצע התמוז' כתבה נעמי שמר בשנת 1979 ערב ניתוח שהייתה אמורה לעבור ומתוך פחד למות באותו ניתוח. השיר נכתב במיוחד עבור נורית גלרון. בסופו של דבר שמר התאוששה מאותו ניתוח אבל נפטרה בחודש תמוז עשרים וחמש שנים אחר כך.

אמצע התמוז

מלים ולחן: נעמי שמר
עצוב למות באמצע התמוז
דגלי הקיץ נשאים אל על,
על ראש התרן תור הומה ולא יחדל.
כי על קיצה, ועל קצירה הידד נפל.

עצוב למות באמצע התמוז
דוקא קשהאפרסקים בשפע,
וכל הפרי דוקא צוחק בפל.
ועל קיצה, ועל קצירה הידד נפל.

עצוב למות באמצע התמוז,
עקשו באמצע התמוז נמות
אל בסתני הפרי שהתקמו.
הידד אחר הידד, נפול יפל
ועל קיצה, ועל קצירה, ועל הכל...

בדומה למקור אליו מתחבר השיר (ישעיהו, ט"ז, 9), כך גם בשיר עצמו בולט הניגוד החריף בין השמחה על שפע פירות הקיץ לבין העצב על המוות. להלן [קישור לשיר](#) כפי שהוא מבוצע על ידי נורית גלרון.

סיפור נפלא של יצחק לייבוש פרץ בשם "האוצר" מתקשר אף הוא לחודש תמוז. פרץ התאפיין בגישתו ליהודי העיירות. אמנם הכתיבה סאטירית ומכוונת ליהודים עירוניים, חילוניים על פי רוב, שקראו את ספריו, אבל יש בה גם חיבה לעולם שהלך ונעלם בזמנו, עולם היהודים המסורתיים שחיים עדיין (שלהי המאה ה-19 ותחילת המאה ה-20) בעיירות. הנה הסיפור [בקישור המצורף](#).

מאחל לנו חודש תמוז שקט ורגוע.

אייל

פתיח

העלון הזה יוצא אחרי חודש סיון, אחרי הקורונה, אחרי המלחמה, אחרי בחירת הנשיא, כמעט אחרי הרכבת הממשלה.

מי ייתן ועכשיו תשקוט הארץ 40 שנה או לפחות 40 חודש או מינימום 40 יום ונחזור לעסוק בענייני חולין כמו: מאסטר שף, הכוכב הבא, נינג'ה ישראל, הזמר במסכה, ארץ נהדרת....

או באותם נושאים בהם עוסק עלון זה:

- חודש תמוז – אייל
- נעים להכיר עם **חבצלת רון**
- שיר - **עננה מעל נבו**. איל אלף
- עץ החודש – **סיגלון**
- אירועי חודש סיון בקהילת רעים

כדי שבאמת יהיה שקט רצוי שכולנו נתכונן לזה. בואו נגיד ביחד את התפילה ששלח אלינו אייל:

יהי רצון מלפנינו, שתתבטלנה מלחמות ושפיכות דמים מן העולם, וימשך שלום גדול ונפלא בעולם, ולא ישאו עוד גוי אל גוי חרב, ולא ילמדו עוד מלחמה, רק יכירו וידעו כל יושבי תבל האמת לאמתה, אשר לא באנו לזה העולם בשביל ריב ומחלוקת, חס וחלילה, ולא בשביל שנאה וקנטור ושפיכת דמים, חס ושלום, רק באנו לעולם כדי לחלק את טובו עם כל ברואי....

על פי רבי נתן שטרנהרץ, לקוטי תפלות

תודה

למיכל ישפה על עיצוב השערים וההזמנות לאירועים.

לאייל ישפה על האבהות לקהילה.

יונתן אלתר

יהודי חלוני אני

מאת בארי צימרמן

אני לא "חילוני". המילה הזו צורמת באוזני כשהיא מופנית אל מי שחי ביניהן.

עם זאת, אני גם לא בדיוק "דתי". יש יהודים "דתיים" שאני חש קרבה גדולה אל יהודייתם, ויש יהודים "חילוניים" שיהודייתם אינה נוחה לי. בקצרה, קצתי במינוחים הללו, שאינם ממפים כראוי את קו ההפרדה הרצוי לי.

והנה איש בשורה אני לעצמי היום.

יהודי חלוני אני ובעלי דבבי, "חילוניים" או "דתיים" כאשר יחפצו, יהודים תריסיים המה.

מי הוא היהודי החלוני? מי שחלונותיו פתוחים ונשקפים אל יהודים אחרים, אל אפשרויות אחרות, מי שמודע לכך שיש גם חלונות אחרים מהם מביטים בו.

והיהודי התריסי, תריסיו מוגפים, בתוך חדרו המוגף יתגורר, לא ישקיף ולא יושקף. חד-אמת עצמותיו תאמרנה. אף לא ידע כי תריסים מוקף הוא. רבים המראות שיראה בחלונותיו המוגפים, אך את עצמו יראה בהם כבמראה. לא אותי, לא את כל שאר היהודים החלוניים, המביטים בתריסיו בעד חלונותיהם הפתוחים.

אשרי, יהודי חלוני אני

נעים להכיר

עם

חבצלת כונון

נולדתי למשפחה מאד מיוחדת בשכונת בית ישראל בירושלים, לאמא שעטפה אותנו באהבה ללא מצרים ולאבא חכם במובן העמוק של המילה. סיפור חייו אותו ידע לספר ולשבץ בצורה הטבעית ביותר לחיי היומיום, זרע את הזרעים להקשבה סקרנותו פיתוח עמדות ותפיסות הומניסטיות, השמות את הדגש על היכולת המיוחדת הטמונה בכל אדם לקדם ולהצמיח עצמו מכל מצב אפשרי. תפיסות המלוות אותי משחר ילדותי ועד היום.

השכונה 'בית ישראל' בה גדלתי, הייתה מסגרת קהילתית מפרגנת תומכת אוהבת מעין גן עדן שנעלם עם המעבר לשכונת הבוכרים.

אבא שנולד בסוף המאה ה-19, היה עילוי תורני בישיבה. כשהתחילה תקופת ההשכלה¹ אבא התחבר לאנשיה ופיתח ביקורת על הממסד הדתי. כשהתחילה מלחמת השפות², נמנה אבי עם אנשיו של אליעזר בן יהודה.

אבי התעוורר בצעירותו כתוצאה מתאונה והיה צריך להתחיל את חייו מחדש. הוא התחתן בשנית עם חלוצה חילונית שהגיעה ארצה עם שלוש מאחיותיה. בעקבות טרגדיה שפקדה את המשפחה, בה שניים מאחי נפטרו בגיל צעיר כתוצאה ממחלות, התקרבה אימי מאד לדת וחזרה בתשובה. אבא למרות שבהשקפת עולמו היה קרוב יותר ל"השכלה" מאשר לדת, מאד העריך את אמא, וכיבד אותה עד סוף ימיו. אבא טיפח את התרבות המערבית, לצד התרבות החסידית והערבית, הוא היה איש ייודע ספר ודבר שבע שפות. אמנם בגלל עיוורונו, אבא לא יכול היה לקרוא, אבל הוא ידע ספרים בעל פה ובסופי שבוע, היינו יושבים סביבו והוא היה מספר לנו סיפורים.

כשהגעתי לכיתה א' אבא רצה שאלמד בעברית ולא באידיש, כמו שלמדו בשכונה שלנו, 'בית ישראל' ולכן הוא רשם אותי לבית הספר "למל" שהיה בית הספר הראשון בירושלים שבו למדו בעברית. החלטה זו של אבא, אלצה אותנו לעזוב את שכונת בית ישראל (בה לא ראו בעין יפה את לימודי השפה העברית) לשכונת הבוכרים. לצערנו גם בשכונת הבוכרים לא התלהבו מהדיירים החדשים ולא קיבלו את פנינו בזרועות פתוחות. היינו מאד עניים, לא היה כסף לחימום הבית, היה לנו קר וזה גרם לאחי ואחותי הגדולים לחלות באנגינה פקטוריס. לדאבון ליבנו אחי נפטר בגיל 19 ואחותי זמן קצר אחריו. נשארו משפחה קטנה של ארבע נפשות, אמא, אבא, אחי ואני.

למרות עיוורונו, אבא ואחותו שהייתה רואת חשבון, פתחו מעין בנק פרטי, ממנו הם נתנו הלוואות קטנות בריבית סמלית. זה אפשר לנו פרנסה טובה לזמן קצר. אך אז פרצה מלחמת העצמאות וכל הכסף אבד. אבא שלי שכבר ידע נפילות בחייו, גם הפעם, כמו עוף החול, התרומם מתחתית החיים ופתח בית ספר פרטי.

מקורות חייו של אבא שלי למדתי ששום דבר לא יכול לשבור אותי. אבי לא ייחס חשיבות רבה מידי לכסף. הדבר החשוב ביותר בחייו של אבא היה ללמוד ולהעניק לי השכלה טובה. ההשכלה, כך טען אבי, היא נכס שלעולם לא יאבד לו לאדם.

המעבר לשכונת הבוכרים חידד בעיני את חשיבותה של הקהילה שהייתה לנו בשכונת בית ישראל. בימים האלה, שכונת בית ישראל החרדית נראתה לי כמו גן עדן, בה יש עזרה הדדית, תמיכה, ותחושת ביטחון כי לעולם לא תהיה רעב ללחם. כבר אז הבנתי שקהילה זה

משהו שאתה מרגיש בו מוגן. התגעגעתי לבית הכנסת עם הזמירות המוכרות, ראיתי את היופי של התרבות היהודית. מצד שני, הגירוש מהשכונה החרדית, פיתח בי ביקורת כנגד הממסד הדתי, שסרב לקבל לתוכו את השונה.

המשך בעמוד הבא

² **מלחמת השפות** הייתה סערה ציבורית שהתרחשה בארץ ישראל ב-1913 סביב מקומה של העברית המתחדשת במערכת החינוך היהודי בארץ המאבק היה חריג בהשפעתו, ומשמש כסמל לניצחון ההתחדשות היהודית הלאומית ותחיית הלשון העברית

¹ **ההשכלה** כיוונה ליעד כפול: מחד שימור היהודים כקבוצה מובדלת בעלת זכויות משלה, יחד עם פעולה לתחייה והתחדשות תרבותית ורוחנית ויצירת ספרות ועיתונות בעברית.

מאז אני יודעת שאנחנו לא רואים רק מהעיניים,
אלא גם מהנשמה.

מכאן ישראל השפיע עמוקות את האופן בו תפסתי
את עצמי. דבר זה, כך אני מאמינה עד היום, הוא
שאפשר לי לסיים את לימודי בבית הספר ללמוד
בסמינר למורות ולחזור וללמד בבית הספר התיכון
שבו למדתי.

בשבילי להיות מורה, היה פסגת החלומות, יותר
מכל דבר אחר שרציתי, והייתי ממש מאושרת.

ישראל ואני בנינו זוגיות המבוססת על חברות.
בזמן שלמדתי באוניברסיטה ישראל תמך בי,
ובזמן שהוא למד באוניברסיטה אני תמכתי בו.
בגיל 20 התחתנו. ובגיל 21 נולד בני הבכור ירון
והרגשתי שנולדתי מחדש.

כמורה, נאבקתי על זכותם של התלמידים
המתקשים לחוות חוויות של הצלחה. מאז ומתמיד
הפריעה לי התפיסה לפיה מודדים את כל
התלמידים באותם מדדים. באופן אינטואיטיבי,
בניתי סולם הערכה לילדים כאלה, הערכה יחסית,
מותאמת לרקע הילד וליכולותיו ולא הערכה
מוחלטת. מנהלת בית הספר בו לימדתי, טענה כי
תפיסתי עומדת בניגוד לכל התאוריות החינוכיות
הקיימות. הערתה זו הביאה אותי להחלטה ללכת
וללמוד באוניברסיטה העברית. נרשמתי ללימודי
סוציולוגיה ואז גיליתי שיש תאוריות התומכות

הסוף בעמוד הבא

חוויה נוספת שנחרתה בי הייתה הדחייה שלי
כילדה רק בשל מראה פני השונה. העובדה שהיו
לי עיניים בהירות ושיער זהוב גרם לילדי השכונה
לשים אותי ללעג ולקלס, עד שהתחלתי להאמין
להם בעצמי... ישראל, אהוב נעורי, כפי שאספר
בעוד רגע, הוא ששיקם את חיי מחדש.

את ישראל בן זוגי לחיים, הכרתי בגיל 14.

בשבת בצהריים, כאילו היה זה היום טיילתי עם
חברה, בת דודתו של ישראל בבית הכרם. הכרתי
נער עם עיניים ירוקות מלאות חום תום ואנושיות.
מבטינו נפגשו, נפשנו נקשרו האחת לרעותה.
למרות המרחק הגיאוגרפי בין שכונת הבוכרים
לבית הכרם (שם התגורר ישראל) ישראל עשה
דרכו ברגל, באופניים והגיע לבקרני כאילו גרנו
באותה השכונה. ישראל הצליח להבין שאת
תחושת הכיעור והניכור אני נושאת עמוק בליבי.
בחוכמתו וברגישותו ידע להתחיל ולזרוע זרעים
חדשים לגבי תחושותיי ותסכולי. הוא כתב לי את
השיר הבא, שיר שמוסגר אחרי מותו ותלוי בחדר
השינה ומחמם את ליבי ברגעי משבר וגעש.

מוֹאֵז צִנֵּת הָאֵלִים, עַל חוֹלֵי תִּצְוֶה,

אֶת עֵינִי פִּקְחָה חֲכִיצֶת.

יָפָה וְתַמְרִיה, מִכֶּסֶת אֵל עַל

מֵרִיעַ זֶה הִם, צֹחַשׁ זֶה הָאֵל

אֶת יָפָה, אֶת יָפָה חֲכִיצֶת

יִשְׂרָאֵל

השיר של ישראל, התחבר לשיח שהיה לי עם אבי
כשהייתי יצאה כשחזרתי הכיתה כוכ"ה אחר
כִּי מִפְּגֵשׁ עִם יָצָה הַשְׁכּוּהַ, שֶׁצֶעֱקוּ אַחֲרָיו
כִּדְעַע, "עֵינִי חֲתוּא", "מִכּוּעֵרֶת", "אֶת זֶה שִׁכֵּת".
אֵל אֲכַאֵל שֶׁלִּי הוֹשִׁיב אֹתוֹ עַל כִּרְכּוֹ וְאָמַר:
"אֶת יָפָה". שֶׁאֲדִית אֹתוֹ "אֲכַאֵל, אֵיךְ אֹתָהּ וְאֵעַ,
הִרִי אֹתָהּ עִוּוֹר!" וְהָאֵל הִשִּׁיב זֶי " אֵל רִחֹוה
שֶׁאֶת יָפָה, מֵהִשְׁמָה שֶׁצִּי."

כפי שאני חיה אותם כיום, ועל כך אני חבה להם תודה גדולה.

פיתחתי לי עולם רוחני וגיליתי את היכולת שלי ללמד את עצמי לא להתבייש וגם לא להאשים. למדתי לחפש את הטוב והחיובי בחיי ושם לבחור להימצא.

בחיי אני מחפשת חיים עם משמעות. אני רוצה לחיות בקהילה המאפשרת חשיבה ולצד הכללים המעצבים אותנו כקהילה, יש מקום גם לשונה ולאחר. אני מאמינה בהשגחה עליונה, ומאמינה שיש משהו שמכוון את חיינו מלמעלה.

עד כאן

הקשיב: יונתן

בדיוק בתפיסת העולם שנהגתי לפיה. הוקסמתי מהקשר שבין התאוריה האקדמית לעבודה המעשית והפכתי תחום זה לתחום המומחיות העקרי בחיי.

סיימתי את לימודי לתואר ראשון ושני והתקבלתי כמרצה במכללת "דוד ילין" בירושלים ו"בבית הספר לעובדי הוראה בכירים".

לשמחתי, במחלקה לחינוך של האוניברסיטה העברית בירושלים, אפשרו לי לפתוח קורסים המתמקדים בקשר שבין המעשה החינוכי לתאוריות החינוכיות. במהלך 15 שנות עבודה פיתחתי את המודל החינוכי 'החינוך כדיאלוג הומניסטי' שלימים היה גם הנושא של עבודת הדוקטורט שלי. ישראל בעלי שהיה אף הוא, איש חינוך פעיל במערכת החינוך בירושלים, היה שותפי הנאמן לאורך כל הדרך. ביחד ליוונו במשך שנים בתי ספר תיכוניים בטיפול באוכלוסייה החלשה. היה חשוב לנו לטעת בתלמידים את האמונה בעצמם וללמד אותם כיצד לחוות צמיחה באמצעות תהליכים לימודיים והתבוננות רפלקטיבית בעשייתם.

עברנו למודיעין עם יציאתו של ישראל לפנסיה בגיל 60. לרוע המזל, ישראל אהובי, חלה בסרטן, ושנה לאחר המעבר הוא נפטר ביום הולדתו ה-61, לפני 12 שנה.

בתחילה החיים ללא ישראל היו קשים מנשוא...

האמת היא שכל מי שהכיר אותי ואת ישראל, לא האמין שאוכל לשרוד אחרי שישראל הלך מאיתנו.

בשלב מסוים הבנתי כי עומדות בפני שתי דרכים: לשקוע בצער או להמשיך הלאה בחיי.

כמי שעסקה כל חייה בחינוך, פתאום הבנתי שאני צריכה לחנך את עצמי גם ללא תמיכתו העמוקה והצמודה של ישראל. להתמודד עם השדים מעברי וליישם הלכה למעשה את כל התאוריות שפיתחתי בנושא מוטיבציה, תחושת מסוגלות וחינוך, על חיי שלי.

בתחילה זה לא היה קל, והתהליך היה איטי וממושך. עבודת הדוקטורט עזרה לי ללמד את עצמי, לפתח מסוגלות. למדתי שעד שאתה לא לומד לסלוח לעצמך לא תוכל לצמוח.

לצידי עמדו ילדי האהובים ירון, אורית וחוו'לה (המתגוררת לצידי במודיעין), ונכדי המקסימים,

שלא הניחו לי לרגע ועזרו לי לטפס מחדש אל חיי

עננה מעל נבו / אייל אלף

עננה מעל

נבו

מזהירה

בין השמשות ...

אל כרמך איכה

אבוא

בדרכי מדבר

כבושות?

*. יוטיוב ; איל אלף
(שיר מס' 13 באלבום: "עדעדי הרוח").

- מילים, לחן ושירה: איל אלף

- ניתן לשמוע על ידי

לחיצה על Ctrl ו- [עננה מעל נבו](#)

האזנה ערבה !

מבט מערבה מהר נבו לעבר ים המלח ובקעת הירדן

איל אלף:

מבחינתי,

השיר מתייחס לנושא

הכלת מאפייני האישיות הייחודיים,

לכל אדם ואדם

באשר הוא...

הר נבו (ויקיפדיה)

לפי הפרק האחרון של ספר [דברים](#), הר נבו הוא ההר אליו טיפס [משה רבנו](#) וממנו ניתנה לו ההזדמנות האחרונה להשקיף על הארץ המובטחת אותה ייעד אלוהים ל**בני ישראל** (12 השבטים). לפי המסורת היהודית והנוצרית, וכן לפי מספר מסורות מוסלמיות (אף שקיים [קבר](#) אחר שמיוחס אליו), משה נקבר בהר זה על ידי אלוהים עצמו, ומקום קבורתו לא נודע:

"וַיַּעַל מֹשֶׁה מֵעֶרְבַת מוֹאָב, אֶל-הַר נְבוֹ, רֹאשׁ הַפְּסָגָה, אֲשֶׁר עַל-פְּנֵי יְרֵחוֹ; וַיִּרְאֶהוּ ה' אֶת-כָּל-הָאָרֶץ אֶת-הַגִּלְעָד, עַד-דָּן. וְאֵת, כָּל-נַפְתָּלִי, וְאֵת-אָרֶץ אֶפְרַיִם, וּמְנַשֶּׁה; וְאֵת כָּל-אָרֶץ יְהוּדָה, עַד הַיָּם הָאֲחֵרוֹן. וְאֵת-הַנֶּגֶב, וְאֵת-הַכֶּכֶר בִּקְעַת יְרֵחוֹ עִיר הַתְּמָרִים--עַד-צֹעַר. וַיֹּאמֶר ה' אֵלָיו, זֹאת הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב לֵאמֹר, לְיִרְעָד, אֶתְנַנָּה; הָרְאִיתִיךָ בְּעֵינֶיךָ, וְנָשָׂא לֹא תַעֲבֹר. וְנִמְתָּ שָׁם מֹשֶׁה עֶבֶד-ה', בָּאָרֶץ מוֹאָב--עַל-פִּי ה'."

—ספר דברים, פרק ל"ד, פסוקים א'-ה'

ההר כמקום בו הוסתר ארון הברית

בספר [חשמונאים](#) [ב](#) ^[1] מסופר שה**נביא ירמיה** מצא מערה מוסתרת על ההר והטמין בה את [ארון הברית](#). ירמיה גער בגולים אשר רצו לסמן את מקום המערה וטען כי היא תתגלה רק לאחר שה**אל** יקבץ את עמו מן [הגלות](#) וישיבו לארצו:

(ה) ויהי בבואם ההרה אשר עלה עליו משה לראות את הארץ, וימצא ירמיהו שם מערה ויסתר בה את האוהל ואת הארון ואת מזבח הקטורת, ויסתום את פיה. (ו) ומקצת האנשים אשר הלכו אתו בקשו לעשות להם אות, וילאו למצוא את המערה. (ז) וישמע ירמיהו ויגער בם ויאמר, אל ידע איש את המקום, עד אשר יקבץ ה' את עמו ונתן להם רחמים. (ח) אז יגלה ה' את המקום, וכבוד ה' יופיע בענן, כאשר היה בימי משה ובימי שלמה בהתחננו אל ה' לקדשו.

ספר חשמונאים ב, פרק ב', פסוקים ה'-ח'

סיגלון

שירת היקרנדה: קום עלה בהר-
התוחלת / שאול טשרניחובסקי

אֲשֶׁר יִהְיוּ, – כֵּלָם
סוּפָם: אֶל קוֹל שׁוֹפֵר
יִפְּלוּ נוֹפְלִים, בְּיוֹם נִבְלָם
בְּעֶרְמוֹת עַל פְּנֵי עֶפֶר,
כְּעֶרְמוֹת פְּרָחֵי-לֵילָךְ
הַיִּקְרָנְדָה.

וּמִי יוֹדֵעַ חֲלוֹמָם
חֲלָמוֹ עַל פֶּרֶשֶׁת
צֶל דְּמִיוֹנוֹתֵיהֶם, הֵנָּם
בְּעֶרְפֶּל נְמוֹג לָאֵט,
כְּעֶרְפֶּל דֶּק שֶׁל לֵילָךְ
הַיִּקְרָנְדָה?

צֹחַת צֶפֶר, צֹחַת פֶּתָאם...
הִילָל הִתֵּן בְּסֻבָּךְ...
כָּל הַקּוֹלוֹת בּוֹלְעַת תְּהוֹם...
מִי אוֹכֵל מִי? לָאוּ הֵינוּ הֵךְ?
בְּמוֹעֵדוֹ יִפְשׁוּט לֵילָךְ
הַיִּקְרָנְדָה — —

וְלֹה? מַה לָּהּ לֵאדָמָה
וְלַחֲיִים סָבִיב?
תִּתְגַּל עִם סוּף-סֵתוֹ, קָמָה
רָמָה תִּלְבֹּשׁ עִם בֶּא אָבִיב,
וּבְרָמָה לֵילָךְ – תִּכַּל
שֶׁל יִקְרָנְדָה.

וְיֵשׁ עוֹד בְּעוֹלָם שִׁירָה
(אִם יֵשׁ אוֹ אֵין עוֹנִים)
קִימָת פְּעֻקְבוֹת סִירָה...
אֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִיךְ הַמוֹנִים
אֵךְ לְמִנְיֵן קְמוֹת-חֲטָה
וְיִקְרָנְדָה!

בְּסוֹד שֶׁל מְנִינּוֹת גְּלוּמוֹת,
מַעֲבָר זָמָן, מְקוֹם,
דְּגִנְיָה בְּאֶלְמוֹת
הֵי גַם אֵת, – עַד שֶׁתִּרְקוֹם
אֵת חֲלוֹמָה, חֲלוֹם לֵילָךְ
הַיִּקְרָנְדָה.

תל-אביב 1934

אחד העצים הבולטים בחודש האחרון ברחובות מודיעין מכבים רעות הוא הסיגלון. חשבנו שנכון להקדיש לו עמוד אחד בעלוננו.

סיגלון או **יקרנדה** (שם מדעי: *Jacaranda mimosifolia*) הוא עץ ממשפחת הביגוניים. המקור לשמו הוא ... פריחתו בגוון סגול-כחול.

הסיגלון מגיע בגובהו ל-15 מטר. הוא פורח באביב בחודשים מאי - יוני. הפריחה שלו מכסה לרוב את כל העץ והצבע הסגול-כחול של הפרחים מאוד בולט לעין. על כן קשה לזהות במבט שטחי את לבלוב העלים אשר מתרחש במקביל לפריחה. הפריחה ושלת הפרחים של עץ זה, היוו את ההשראה לשירו של שאול טשרניחובסקי ממאי 1934 'שירת היקרנדה',

מוצאו של הסיגלון הוא בחלק הצפוני של דרום אמריקה, שם הוא גדל באזורים הרריים חמים, שכן הוא עמיד רק לטמפרטורות הגבוהות מ-4 מעלות צלזיוס. בזכות זה, נוח לגדל את הסיגלון באקלים ארץ ישראל. העץ הובא לארץ ישראל בימי המנדט הבריטי לנטיעה באזורים החמים, אך נקלט בהצלחה גם במקומות מוגנים בהרים.

זה היה בקהילת רעים בחודש סיון

קוראים

יום ירושלים

מדווחת נירה בן ישראל

כמדי חודש, התכנסנו שוב, 13 קוראות וקורא, נאמנות ומסורות, לשוחח על הספר "היום איננו כלה", מאת צ'ינגס איטמטוב בהובלתה של חיה ישפה.

שוחחנו על התקופה ההיסטורית בה עוסק הספר, על אכזריות השלטון הדיקטטורי, ועל החברות והאחוזה הצומחים בתוך השיממון של ערבות קירגיזסטן.

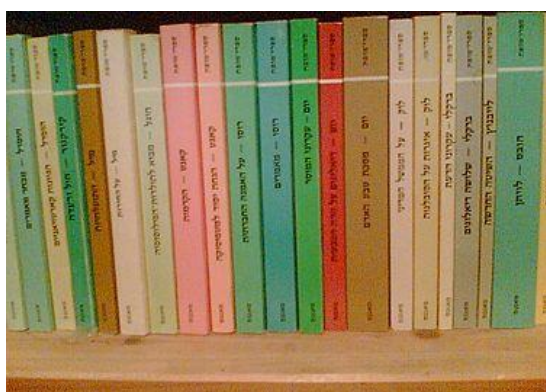
8 משפחות החיות בצומת של מסילות הברזל, וכשאחד מאנשיה נפטר - יש חובה מוסרית להביא אותו לקבורה, בבית הקברות שנמצא במרחק של 30 קילומטר.

הספר מתאר את הניסיונות להתגבר על הקשיים שבדרך, תוך שילוב של חוויות, אגדות וזיכרונות הקשורים בדמויות שבספר.

כל הקוראות הדגישו את סגנון הכתיבה הנפלא ואת עוצמת התיאורים - כולכם מזמנים לקרוא!

יום ירושלים הוא גם יום הזיכרון ליהודי אתיופיה שנספו בדרכם לישראל. בערב יום ירושלים, כ"ח באייר, 9/5/2021, נפגשנו עם הרב שלנו אייל ישפה, מייסד ומוביל קהילת רעים, שהיה נווט צעיר במבצעי העלאת יהודי אתיופיה לישראל (החל משנת 1977 ועד מבצע שלמה במאי 1991).

ההרצאה שלוותה במצגת מפורטת הייתה מרתקת, גם בגלל הידע הרב של אייל, גם בגלל ההגשה המקצועית וגם בגלל הסיפור הכל כך אישי של אייל.

עשרת הדברות / יהודה עמיחי

אָבִי הִיָּה אֱלֹהִים וְלֹא יָדַע. הוּא נָתַן לִי
 אֶת עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרוֹת לֹא בְרַעַם וְלֹא בְזַעַם,
 לֹא בְאֵשׁ וְלֹא בְעָנָן
 אֲלֹא בְרִכּוֹת וּבְאַהֲבָה. וְהוֹסִיף לְטוֹפִים
 וְהוֹסִיף מְלִים טוֹבוֹת,
 וְהוֹסִיף "אָנָּה" וְהוֹסִיף "בְּבִקְשָׁה". וְזָמַר זְכוֹר
 וְשִׁמּוֹר
 בְּנִגּוּן אֶחָד וְהִתְחַנֵּן וּבִכָּה בְּשִׁקְטָא בֵּין דְּבַר
 לְדְבַר,
 לֹא תִשָּׂא שֵׁם אֱלֹהֶיךָ לְשָׁוָא, לֹא תִשָּׂא, לֹא
 לְשָׁוָא,
 אָנָּה, אֵל תַּעֲנֶה בְּרַעַךְ עַד שֶׁקֶר. וְחִבֵּק אוֹתִי
 חֲזָק וְלֹחֵשׁ בְּאֲזְנִי,
 לֹא תִגְנוֹב, לֹא תִנָּאֵף, לֹא תִרְצַח. וְשֵׁם אֶת
 כְּפוֹת יִדְּיוֹ הַפְּתוּחוֹת
 עַל רֹאשִׁי בְּבִרְכַּת יוֹם כְּפוֹר. כְּבֹד, אָהֵב,
 לְמַעַן יֵאָרִיכוּ יָמֶיךָ
 עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה. וְקוֹל אָבִי לְבֵן כְּמוֹ שֶׁעַר
 רִאשׁוֹ.
 אַחֲרֵי-כֵן הִפְנֶה אֶת פָּנָיו אֵלַי בַּפֶּעַם
 הָאַחֲרוֹנָה
 כְּמוֹ בַּיּוֹם שֶׁבֹא מֵת בְּזְרוּעוֹתַי וְאָמַר: אֲנִי רוֹצֶה
 לְהוֹסִיף
 שְׁנַיִם לַעֲשֶׂרֶת הַדְּבָרוֹת:
 הַדְּבַר הָאֶחָד-עָשָׂר, "לֹא תִשְׁתַּנֶּה"
 וְהַדְּבַר הַשְּׁנַיִם-עָשָׂר, "הַשְׁתַּנֶּה, תִּשְׁתַּנֶּה"
 כִּי אָמַר אָבִי וּפְנֶה מִמֶּנִּי וְהִלֵּךְ
 וְנַעֲלֵם בְּמִרְחָקֵי הַמּוֹזָרִים.

מתוך 'מלון הורי', פתוח סגור פתוח.

תיקון ליל שבועות

ערב שבועות, בשעה 22:00, אחרי שהאורחים של כל משפחה חזרו לביתם, נפגשנו במקלט שרנו בהובלת איתן כשמילות השירים מוקרנות על הקיר. רון נתן רקע כללי לנושא הראה סוגים שונים של צדק, דיבר על חוקים, תיקון חברתי והדיברות, לאחר נכח התחלקנו לשתי קבוצות, הקשבנו האחד לשני, השמענו דעתנו. בין השאר עלתה בקבוצות השאלה, למה בכלל צריך חוקים, עלתה השערה שאנחנו, חברי הקהילה היינו מסתדרים גם ללא חוקים. אז למה קיימים היום בישראל כ- 1,000 חוקים?

סיכמנו שזאת חוויה לשמוע ולהשמיע בנושא שלא עולה על שולחנו בחיי היום יום.

תודה לנירה ולרון על הכנת הערב.
תודה לאיתן על הליווי המוסיקלי באקורדיון ולאבנר על הליווי במפוחית.

בקש שלום ורדפהו

ימי המבצע היו ימים מפחידים. יותר ממלחמת הפגזים והטילים הפחידו הקרבות הפנימיים בבקבוקים והאבנים. כולם רוצים שלום, לרצות זה לא מספיק מי שבאמת רוצה שלום צריך גם לעשות. כמו שנאמר: **בקש שלום ורדפהו** (תהלים, ל"ד, 15)

כמה עשרות רודפי שלום הגיעו לצומת ביניהם שישה חברים מקהילת "רעים" שהבינו שדיבורים וכתבות זה לא מספיק צריך לעשות משהו פיזי: ירדנה, רון, חיה, מיכל, מיקי קיסרי, ואיל חילקו יותר מ-170 פרחים לנהגים שלכל פרח -הוצמד פתק

עם שתי אמירות:

"ובחרתם בחיים",

"בקש שלום ורדפהו".

צילומים: דורון אדר

שיח רעים

פעם בשבועיים אנחנו מוזמנים ל"שיח רעים". המפגשים מקיימים בחצר הבית של מיכל ואייל, באווירה ביתית חמימה ורגועה. יש כיבוד, יש שתייה חמה וקרה.

אייל מחלק דפי מקורות גם מארון הספרים היהודי, גם שירה עברית וגם מהפייסבוק ומתייחסים אליהם. כפי שאפשר לראות מהנושאים של שלושת המפגשים, אנחנו עוסקים בעניינים מחיי היום-יום.

למשל: ביוש – שיימינג, כמה אנחנו שומעים על זה. למשל הקשבנו לשיר "עיתונאי קטן" שכתב אריק אינשטיין, הלחין מיקי גבריאלוב ונשאלנו:

@ האם יכולה להיות עיתונות עם הגבלת לשון הרע?

@ האם היחס לנבחר ציבור צריך להיות שונה מהיחס לאדם רגיל?

@ האם בכל תנאי?

@ האם על כל דבר?

קראנו א הרמב"ם שאמר מי שהולך רכיל- מחריב את העולם ושאלנו את עצמינו, למה כל כך חמור.

קראנו חכמים שאמרו שלשון הרע חמור יותר משפיכות דמים, גילוי עריות ועבודת כוכבים. דנו בשאלה למה הם רואים את זה כך. ואיך זה נראה לנו.

דיברנו על שידור "עובדה" על משי זהב, שידור שכנראה הביא להתאבדותו ודנו בשאלה האם היה צריך לשדר? האם שודר בשביל הרייטינג או הייתה מטרה אחרת?

קראנו את דבריו של אריאל רונים, גמלאי שב"כ, שלמד שלושה תארים, ראה חצי עולם, התמנה לתפקיד מנהל לשכת רשות ההגירה והאוכלוסין תל אביב, גם הקים גוף לשוויון בין כל אזרחי המדינה בדגש על מיעוטים, וגם הוציא ספר בנושא. יום אחד בגלל גברת שלא רצתה לעמוד בתור. הוא הושמץ בפייסבוק ההשמצה התגלגלה וגדלה מה שלבסוף גרם לו להתאבד.

שיחות מעניינות ומעוררות מחשבה

מוזמנים להשתתף

יונתן

קהילת רעים
קהילה חילונית במכבים רעות

שיח רעים

שיח בנושאי זהות תוך התייחסות לטקסטים מארון הספרים היהודי

יום שלישי, ה' 4/5, 20:00, שוהם 14, רעות

על אונאת דברים

המפגש יתקיים בחצר תחת הנחיות התו הסגול
עלות השתתפות - 50 ₪ למפגש
300 ₪ לסדרה בת 10 מפגשים

יום שלישי, ה' 18/5, 20:00, שוהם 14, רעות

על ביוש (shaming)

יום שלישי, ה' 1/6, 20:00, שוהם 14, רעות

על תנודו של עכנאי וכבוד האדם

ערב שבת מאת אייל ישפה

ערב שבת, אחרי מבצע "שומר חומות" ולפני הפגוע הבא, אחרי עונת הגשמים ולפני השמש הקופחת של הקיץ. אחרי הקורונה ולפני הגל הרביעי. קצת אחרי שארוחת הערב כבר מוכנה וקצת לפני השקיעה. שעת בין ערבים, כשהשמש ממנמנה לגבה צמרות הברושים. בתם המלת היומיום ולפני כניסת השבת. יש מעין שקט שמחלחל וחודר לכל רמ"ח אבריו. השלנו את ימי החול מאחורינו. רעמי השבוע שיבוא עדן לא נשמעים. אפשר להתחכם לטלפונים החכמים ולהעביר אותם למצב שקט. אפשר, רצוי, ואולי אפילו הכרחי, לשכח לרגע את טרדות היומיום, לעצם את העינים, לפתח את הלב ולקחת נשימה עמקה.

לנשם אוירה של שבת.

איזה פסטורליה יש באוירה של שבת.

השבת היא פסגת היצירה האנושית. היא לא חלק מהטבע, היא נצחון התרבות.

השבת היא סמל ההומניזם.

כמה חכמה אצורה בצווי: "לא תעשה לך כל מלאכה אתה ובנך ובתך ועבדך ואמתך ושורך וחמרך וכל בהמתך וגרך אשר בשעריך למען ינוח עבדך ואמתך כמוך" (דברים, ה, 14).

השבת היא המתנה הגדולה ביותר שהעניק לעצמו האדם.

מתנת עם קטן ועתיק יומין לכל באי עולם.

השבת היא נצחון הרוח על החמר.

היא המענה של הסולידריות האנושית למרוץ החיים.

היא התגברות האדם על הטבע, על טבעו שלו עצמו.

שתהיה לכלנו שבת שקטה, שלווה ומלאה אהבה.

שבת שלום.

קהילת רעים מזמינה לקבלת שבת בסימן שירת ימי הביניים

יום שישי 28/5/21 בשעה 17:00

במקלט ברחוב תבור 3 ברעות הנכם מתבקשים לתנות בבי"ס ברנקו וייס

דמי השתתפות לכיסוי הוצאות: 10 ש"ח למשתתף

שבת 20:11

ר' שמואל הנגיד
ר' יהודה הלוי
שלמה אבן גבירול

קבלת שבת שקיימנו ב-28/5/21 (י"ז סיון תשפ"א) הייתה בסימן שירת ימי הביניים. למדנו עם נירה על שירי יין ושירי חול אחרים מפרי עטם של שמואל הנגיד, שלמה אבן גבירול, משה אבן-עזרא ור' יהודה הלוי. ייחודם של שירים אלו הוא שנכתבו בעברית לפני כאלף שנה ולא כשיר קודש. מצורף השיר "ככלות ייני" כדוגמא:

כְּכֻלּוֹת יֵינִי תִּגְרַד עֵינִי
פִּלְגִי מִיָּם, פִּלְגִי מִיָּם.

שְׁבָעִים הֵמָּה הַגְּבוּרִים
וְנִכְחִידוּם תִּשְׁעִים שָׁרִים,
שִׁבְתוּ שָׁרִים כִּי פִי שָׁרִים
מְלֵא מִיָּם, מְלֵא מִיָּם.

לֶחֶם לֹאכֵל אֵיךְ יִטְעֶם
אוֹ אֵיךְ מֵאֶכֶל אֶל חֹד יִנְעֶם
עַתָּה בְּגִבְעִים לִפְנֵי הָעַם
יִתֵּן מִיָּם, יִתֵּן מִיָּם.

מִי יִסְסוּף בְּרֹעַמָּרם הוֹבִישׁ
וְיֹאזְרֵי מִצְרַיִם הִבְאִישׁ
אָכֵן פִּי זֶה מִשָּׁה הָאִישׁ
יִזַּל מִיָּם, יִזַּל מִיָּם.

הִנְנִי רַע לִצְפָּרְדֵּעַ
עֲמוֹ אֲזַעֲקָ וְאַשְׁנֹעַ
כִּי כְמוֹהוּ פִי יוֹדֵעַ
שִׁיר הַמִּיָּם, שִׁיר הַמִּיָּם.

נָזִיר יִהְיֶה לִפְנֵי מוֹתוֹ
כְּבָנִי רִכָּב תִּהְיֶה דָתוֹ
יִהְיוּ בָנָיו וּבָנֵי בֵיתוֹ
שְׂאֵבֵי מִיָּם שְׂאֵבֵי מִיָּם.

השיר מספר בהומור כמה עצוב יהיה כשיכלה היין וניאלץ לשתות מים... אגב, ערטל הייתה זו שפענחה את פשר הבית השני בו מופיעים המספרים שבעים ותשעים. המספרים הם 'יין' ו'מים' בהתאמה בגימטרייה.

